

Universitätsbibliothek Paderborn

Conferentiæ Theologico Morales

Compendiosè propositæ ac breviter resolutæ Ad Usum Directorum
Conferentiarum Hebdomadalium ... DD. Parochorum, Curatorum,
Confessariorūmque omnium

Ex Materia De Actibus Humanis Excerptarum

Sargar, Elisaeus

Augustæ Vindelicorum, 1720

S. Superbia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41214

non pareatur; sed non sine culpa contemnitur. Itaque negatur minor, id esse nimis rigidum. Audi D. Thom. 2. 2. q. 182. a. 9. ubi dicit. Etsi statuta Ordinis Prædicatorum (idemque est de statuis Fratrum Minorum, exceptis iis, quæ per obedientiam, vel sub Excommunicationis poena statuantur) non obligent ad culpam, nihilominus eorum transgressionem ex contemptu formaliter esse mortalem.

DE SALIGIA.

Quia per hanc dictiōnēm communiter indicantur septem peccata Capitalia, utpote Superbia: Avaritia: Luxuria: Invidia: Gula: Ira: & Acedia. Cujus singulæ litteræ per ordinem significant litteras initiales eorundem? videlicet S. Superbiam. A. Avaritiam. L. Luxuriam. I. Invidiam. G. Gulam. I. Iram. A. Acediam. Placuit hanc doctrinam de septem peccatis Capitalibus, intitulare Saligia: proinde ordiemur à Littera prima dictiōnis, quæ est

S.

SUPERBIA.

215. Definitur, quod sit *inordinatus appetitus propriæ excellentiæ*? sic dicta, quod quis in donis naturalibus, vel supernaturalibus inordinate appetat excellere vel eminere super alios, ac velut alios superire. Hujus quatuor gradus assignantur à D. Gregorio, & aliis. I. Cum quis appetit habere bona, quæ revera non habet. II. Cum quis appetit habere vel videri habere bona à seipso & non ab alio, maximè Deo. III. Cum quis agnosca

Itaque
Audi D.
statuta
statutis
oedien-
quntur)
n trans.

er indi-
utpote
vidia:
ræ per
n? vi-
Luxu-
. Ace.
pecca-
ordie.

us pro-
nis in
dinate
velut
gnan-
tit ha-
quis
Eipso
s ag-
cens

noscens se habere bona sua ab alio (maxime a Deo) tamen appetit habere, vel videri habere tanquam sibi, suisque meritis vel industriae debita, non ex gratia. IV. Cum quis bona sua appetit habere, vel videri habere singulariter & eminenter, cum contemptu aliorum.

Porro superbiæ duæ sunt filiæ: Ambitio, quæ & appetitus inordinatus propriæ excellentiæ in honoribus vel dignitatibus non debitibus, vel debito majoribus, & vana gloria, quæ est appetitus inordinatus manifestationis propriæ excellentiæ, seu humanæ laudis & gloriæ. Atque hujus penes diversos modos quibus quis conatur manifestare propriam excellentiam rursus quatuor sunt species ut-

1. *Factantia*, quæ est declaratio inordinata propriæ excellentiæ per verba tantum.

2. *Ostentatio*, seu declaratio inordinata excellentiæ propriæ per facta vel signa; ut pompa gesuum, vestium, conviviorum &c. quo spectat inventio novitatum.

3. *Præsumptio* seu declaratio inordinata propriæ excellentiæ per aggressionem factorum vires suas excedentium.

4. *Hypocrisis* declaratio ficta propriæ excellentiæ per facta, vel signa ficta & falsa: idque dupliciter, ut cum quis vult esse malus, foris tamen videri bonus intuitu gloriæ: item cum aliquis foris non existens bonus tamen foris vult videri bonus intuitu gloriæ. Denique ad superbiam etiam pertinent, vel ex ea nascuntur pertinacia, discordia, contentio, inobedientia, aliisque innumeræ peccata.

Præ-

Præterea alia est superbia *completa*, qua quis appetit excellere, vel eminere præ omnibus, etiam ipsam somet Deo, adeo, ut nec ipsi Deo subesse velit: qualis defacto est superbia diaboli. Est peccatum longè gravissimum: quemadmodum etiam quoties conjuncta est cum gravi injuria & contemptu Dei; ut cum quis bona sua æstimat se habere, vel vult videri habere non à Deo, sed à se: aut dolet se ea habere à Deo, aut saltem meritis & industriæ suæ debita æstimat, vel æstimari vult. Et quamvis incredibile videri possit, hominem rationalem creaturam eò dementissimæ superbiae progressi, ut in hujusmodi appetitum deliberato & pleno actu voluntatis consentiat, certè tamen à indirecte & tacite, adeo nimis extollendo se de bonis suis (puta ingenii, industriæ, fortitudinis, divitiarum, fortunæ &c.) absque omni relatione ad Deum, ut reverè censeantur æstimare se illa habere à se ipsis, non à Deo, & dicere illud Deut. 32. *Mensus nostra excelsa, & non Dominus fecit haec omnia.* Qui proinde non possunt excusari à peccato mortali ob gravissimam Dei, omnium bonorum fontis & principii, injuriam. Alia est superbia *incompleta*, quâ quis salva subjectione erga Deum, eosque, quibus subjeccio debetur, in aliis inordinate super alios excellere appetit. Hujusmodi sunt *Ambitio, Vana gloria, Gaudentia, Ostentatio, Presumptio, Hypocrisia non perniciosa*, peccata per se solum venialia; quia appetitus propriæ excellentiæ manifestandæ ex natura sua indifferens est: & ordinatus in finem bonum, bonus & meritorius esse potest. Licitè enim appetis habere vel manifestari excellentiæ

lentiam tuam, in virtute, scientia, dignitate & fama ;
in ordine ad Dei gloriam , proximorum salutem,
vel propriæ famæ tutelam. Qua ratione viri san-
ctissimi se laudârunt, ut Paulus Apostolus 2. Co-
rinth. 11. integrum Catalogum laudum suarum
composuit, dicens : *Hebræi sunt, & ego. Israëlitæ
sunt, & ego. Semen Abrahæ sunt, & ego. servi Christi
sunt (ut minus sapiens dico) plus ego.*

Quod si autem talis appetitus inordinatus sit, &
ad finem indebitum, scil. solam propriam compla-
centiam erit sanè peccatum, non tamen per se gra-
ve, ut potè excessus in re indifferenti, per accidens
tamen peccatum grave, aut etiam mortale erit. I.
Cum prædicta superbia, vana gloria jactantia &c.
conjuncta sint cum gravi contemptu proximi, ut
si superbiendo de tua excellentia, aspernes, ac repro-
bes vilem proximi statum, quasi complacendo tibi
in ejus vilitate. II. Si conjuncta sint cum gravi
damno proximi, ut si jactes te magnum Doctorem,
Concionatorem, Juristam, Medicum &c. cum de-
trimento aliorum Doctorum &c. III. Si sint cau-
sa aliorum peccatorum, res nimis nota. IV. Si
fiant ad malum finem, cum scandalo, vel alio mo-
do ex iis, quibus veniale fit mortale juxta dicta
sup.

Remedia contra Superbiam.

216. **C**Onfessarius jubeat sæpe perpendere,
quam abominabilis sit Deo superbia. Id
colligere poterit tum ex S. scriptura, ubi dicitur,
abominatio est Deo omnis arrogans. Tum ex SS.
Patribus : ex quibus S. Chrysost. dicit. *Nihil lon-
gius*